

Igor Vidačak Lobiranje

Planetopija, Zagreb, 2007.

John Fitzgerald Kennedy jednom je opisao lobiste kao skupinu ljudi koja vas gnjavi na prijamima nastojeći vam nametnuti da se bavite problemima i interesima koje sami zastupaju. Prvi cjeloviti prikaz pojma lobiranja u nas nastoji sustavno i cjelovito prikazati složene procese lobiranja u sustavu Europske unije. Iako prožeto kontroverzama, zanimanje lobista unosan je i koristan posao za velike tvrtke, ali i za države koje žele promovirati svoje interese u centrima odlučivanja.

Pojam lobiranja preuzet je iz britanske parlamentarne tradicije 17. stoljeća. Vrlo je brzo praksu sastajanja interesnih skupina sa zastupnicima preuzeo i SAD, gdje je lobiranje toliko proželo sve pore političkog života da danas u Washingtonu djeluje više od trideset tisuća lobista. Drugo najvažnije središte u lobiranja u svijetu danas je Bruxelles, centar odlučivanja Unije, u kojemu djeluje nešto više od petnaest tisuća registriranih lobista.

Prvi dio knjige prikazuje glavna obilježja europskoga sustava organiziranih interesa putem nekoliko snažnih interesnih skupina, kao što je COPA-europski poljoprivredni lobi ili ERT-Europski okrugli stol industrijalaca, najmoćniju interesnu skupinu u Uniji, koju čine tvrtke poput Nokije, Nestléa i Unilevera. Nadalje, opisuju se kanali utjecaja na procese odlučivanja u Bruxellesu (Europska komisija i parlament,

Vijeće ministara) te načela i metode lobiranja unutar tijela zaduženih za donošenje važnih odluka. Poseban je naglasak na interesnim skupinama zemalja pridruženih za vrijeme posljednjeg širenja Unije 2005. godine i njihova iskustva u lobiranju. Uvidjevši važnost promicanja vlastitih interesa neke su skupine uspjele lobiranjem zaštititi tvrtke važne za nacionalnu ekonomiju čak i prije samog pristupanja Uniji. Kao primjeri navode se Slovenija i Poljska, država s najvećom mrežom lobista od novopridruženih. Njihova iskustva posebno su značajna za Hrvatsku, koja već posjeduje šest ureda u Bruxellesu, tri gospodarska i tri regionalna. Razumijevanje sustava utjecaja na procese odlučivanja moglo bi jednom kad uđemo u Europsku uniju pripomoći boljoj poziciji našega gospodarstva i države u cijelosti.

Amir Kulenović